

Bukkatalgen

Bukkatalgen sett fra sjøen. De fleste kvartsårer dannes i jordskorpa når kvarts oppløst i varmt vann trenger inn i sprekker som oppstår, f.eks. ved jordskjelv. Foto Arnfinn Holand

Bukkatalgen er ei stor kvartsåre som med sin kvite farge er et landemerke for sjøfarende på Leka-fjorden.

Det kvite berget i Skeisnesset

Når du drar langs leia, lyser et kvitt berg opp i Skeisnesset. Dette er Bukkatalgen som har navnet sitt fra et gammelt steds-eventyr:

Det var en gang en bukk, en gris og en hane som skulle føre ei last med never fra Stjørna til Vega.

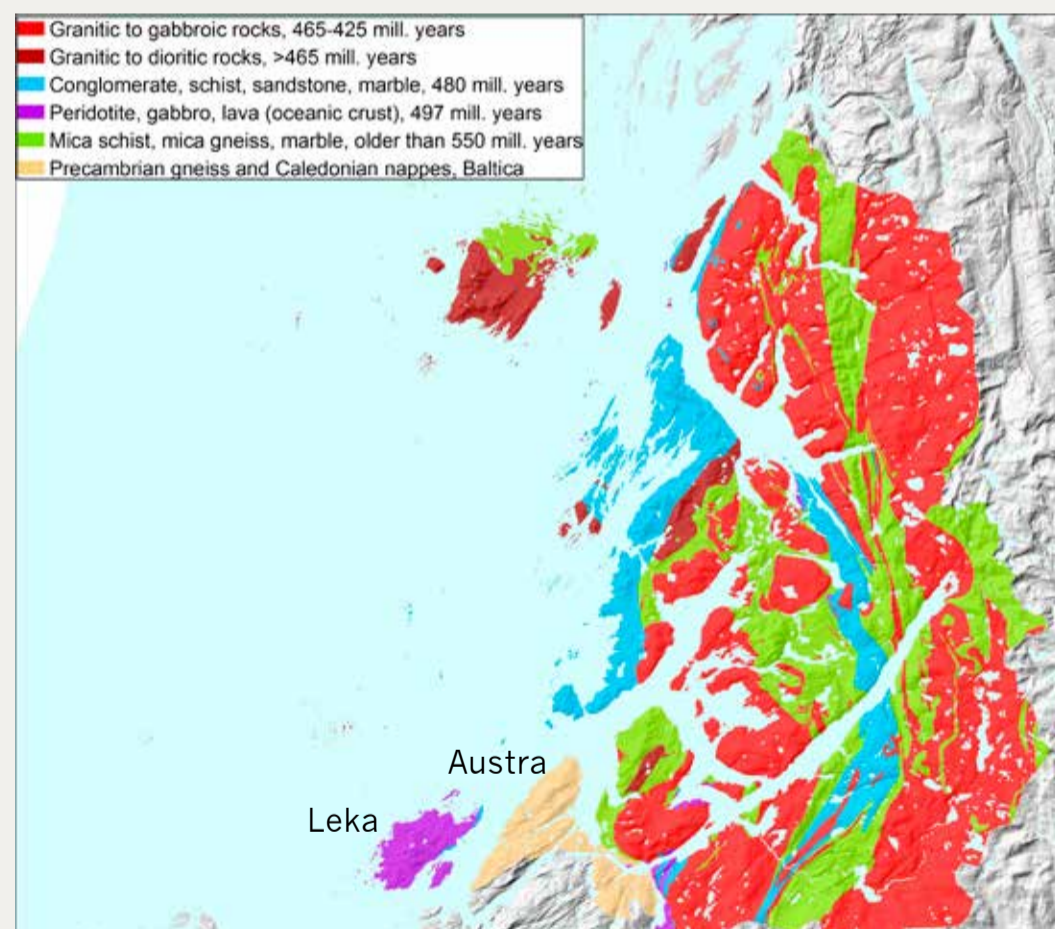
Da de kom ut på Lekafjorden kom de ut for en kraftig landvindsrosse.

*Det bryt i le, gol hanen.
Da e det et skjær, remja bukken.
Luff, luff, grynta grisen, han skulle være den modigaste.*

*Med ett så kantra båten. Grisen flaut på flesket og berga seg.
Hanan flaug i land, mens bukken drukna. Han rak på land i Skeisnesset, og der ligger Bukkatalgen fortsatt den dag i dag.*

Kaperskipet L'Enfant de La Patrie – Originalen finnes på sjøfartsmuseet i Dunkerque, Frankrike.

Geologisk kart over deler av Trollfjell Geopark. Austra med Gutvik hører til det norske grunnfjellet med ulike typer gneis, og er mye eldre enn berggrunnen på Leka.

Franske sjørøvere

Natt til 17. februar 1798 forliste et stort fransk kaperskip, L' Enfant de La Patrie, på andre siden av fjorden, ved Raudhammaren. Et kaperskip var et skip som hadde tillatelse fra hjemlandet til å røve skip fra fiendtlige nasjoner.

Kaperskipet hadde kommet ut for storm i Nordsjøen og blitt ført med vær og vind helt nordover til Leka. Mannskapet berga livet ved at ei mast ble kappet og lagt inn mot land, slik at alle kunne krabbe over.

Deretter startet de 230 «sjørøverne» spaserturen i vinterkulda sørover til Trondheim. To kanoner fra skipet står den dag i dag på Leka Bygdemuseum. Du kan lese mer om forliset i boka «Gjennom brått og brann» av Johannes Furre.

Havstrømmene gir liv

Golfstrømmen presser vann nordover langs norskekysten, og er grunnlaget for vårt milde klima. I tillegg har vi tidevannstrømmene som flytter enorme mengder vann. Forskjell på flo og fjære i vår region varierer opptil 3m i løpet av året.

Når det flør, går strømmen nordover. Når sjøen faller, er det sørgående strøm. Fjorden fryser

aldri og gir levetilstand for mange typer fisk, fugler, reker og andre bunndyr. Her er både sel og kval. Hvert år går flokker med spekkhoggere gjennom fjorden.

Undersjøiske fjorder

Fjorden mellom Leka og Gutvik er ei dypvannsrenne som er fra 179 til 355 meter dyp. Hovedretningen på fjellene og fjordene langs kysten viser hvordan berggrunnen ble foldet da Amerika (Laurensia) og Nord-Europa (Baltica) kolliderte for 420 millioner år siden.

Strandflata brytes noen steder av dype undersjøiske fjorder, som f.eks. Hortafjorden rett nord for Leka. Disse fjordene er de eneste stedene større båter kan ta seg inn fra storhavet og inn til den indre skipsleia.

Gneis og orkideer i Gutvik

På andre siden av fjorden ser du Gutvik. De massive fjellryggene i Gutvik hører til det norske grunnfjellet (Baltica), og består av ulike typer gneis. I dalene finner vi rester av bergarter som kalk og glimmer-skifer. Slike bergarter gir næringsrik grunn og stort biologisk mangfold. Et eksempel på dette er Sønndalslia, som er vernet som naturreservat. Her kan du oppleve sjeldne orkideer i en artsrik kystregnskog.

